

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δ/ΝΣΗ: Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης
ΤΜΗΜΑ 4: Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων,
Ομαδικών Δραστηριοτήτων και Παρακολούθησης
Εφαρμογής Εθνικής και Ενωσιακής Νομοθεσίας

Ταχ. Δ/ση : Μενάνδρου 22
Ταχ. Κωδ. : 105 52, Αθήνα
Τηλ. : 210 2125081
Fax : 210 5246056
Ηλ. Δ/ση : me22u023@minagric.gr

Αθήνα, 20-01-2015
Αριθ. Πρωτ.: 117/5608

ΠΡΟΣ:

1. Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΑΣΟ)
ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
2. ΠΑΣΕΓΕΣ
Αρκαδίας 26 & Μεσογείων
115 26 ΑΘΗΝΑ
3. Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ)
ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ

ΚΟΙΝ.:

1. Γραφείο Υπ.Α.Α.Τ.
κ. Γ. Καρασμάνη
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπ.Α.Α.Τ.
κ. Π. Κουκουλόπουλου
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Υπ.Α.Α.Τ.
κ. Μόσχο Κορασίδη
ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή διατάξεων των νόμων 2810/2000 (ΦΕΚ Α'108) και 4015/2011 (ΦΕΚ Α'210), όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

α) Ύστερα από ερωτήματα που έχουν τεθεί σχετικά με την εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 21 του ν. 2810/2000, σύμφωνα με την οποία τα μέλη των οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν είναι αυτοδικαίως μέλη της νέας οργάνωσης με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει το νέο καταστατικό, επισημαίνουμε τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 2810/2000 (ΦΕΚ Α 61), όπως αντικαταστάθηκε τελικά με το άρθρο 61 του ν. 4277/2014 (ΦΕΚ Α' 156), μέλη αγροτικού συνεταιρισμού, μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιοδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του ΑΣ, πληρούν τους όρους του καταστατικού του και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του. Επίσης, μέλος ΑΣ μπορεί να γίνει και άλλος ΑΣ κατά τους όρους που θα ορίσει το καταστατικό του συνεταιρισμού.

Συνεπώς προκειμένου ένα φυσικό πρόσωπο να εγγραφεί μέλος σε έναν ΑΣ, θα πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις του νόμου και του καταστατικού. Τα καταστατικά προβλέπουν ότι το υποψήφιο μέλος υποβάλει αίτηση προς το αρμόδιο όργανο, το οποίο κρίνει τα ανωτέρω και αποφασίζει ή όχι την εγγραφή. Στη συγχώνευση/μετατροπή η διαδικασία αυτή δεν απαιτείται, διότι τα μέλη των συγχωνευόμενων ή και μετατρεπόμενων νομικών προσώπων είναι ήδη μέλη αυτών και μεταφέρονται στο νέο νομικό πρόσωπο, που προκύπτει από τη συγχώνευση/μετατροπή αυτοδίκαια, δηλαδή χωρίς διαδικασία εγγραφής του μέλους, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, που θα καθορίσει το νέο καταστατικό, το οποίο τα μέλη αυτά ψηφίζουν στην

κοινή γενική συνέλευση. Όπως, για παράδειγμα, τα αυτοδικαίως μεταφερόμενα μέλη (παλαιά) θα καταβάλουν τη νέα μερίδα που θα καθορίσει η απόφαση της μετατροπής, η οποία έχει ληφθεί από τη γενική συνέλευση των αντιπροσώπων της μετατρεπόμενης ΚΕΣΕ ή ΚΑΣΟ (άρθρο 19 παρ. 3 περ. β' υποπερ. αα' του ν. 4015/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 61 παρ. 9 του ν. 4277/2014, και άρθρο 32 του ν. 4282/2014 (ΦΕΚ Α' 182), και το οποίο τελευταίο άρθρο έχει επεξηγηματικό χαρακτήρα).

Η γενική συνέλευση είναι κοινή, διότι τα μέλη αυτά προέρχονται από διάφορα συγχωνεύόμενα ή μετατρεπόμενα νομικά πρόσωπα. Επιπρόσθετα ρητά ορίζεται τόσο στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 2810/2000, αλλά και στο άρθρο 19 παρ. 3 περ. β' υποπερ. αα' του ν. 4015/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 61 παρ. 9 του ν. 4277/2014, ότι το ύψος της μερίδας του νέου νομικού προσώπου περιλαμβάνεται στους όρους της συγχώνευσης/μετατροπής και αποτελεί καταστατικό όρο του νέου ΑΣ, το καταστατικό του οποίου, όπως προαναφέρθηκε, εγκρίνει η κοινή γενική συνέλευση. Για παράδειγμα, αν συγχωνεύονται 4 συνεταιρισμοί και το καταστατικό του καθενός συνεταιρισμού όριζε διαφορετικό ύψος μερίδας, όπως 100 ευρώ ο α', 150 ευρώ ο β, 110 ευρώ ο γ' και 200 ευρώ, ο δ', στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης μπορεί να αποφασίσουν ότι το ύψος της μερίδας του νέου συνεταιρισμού, που θα προέλθει από την συγχώνευση/μετατροπή θα είναι 200 ευρώ. Το ποσό αυτό θα αποτελέσει όρο του νέου καταστατικού και τα μέλη θα πληρώσουν τη διαφορά, ανάλογα με τους όρους του Καταστατικού, για παράδειγμα σε δύο ή σε τρεις ετήσιες δόσεις.

β) Με τη νέα διάταξη του άρθρου 61 παρ. 15 του ν. 4277/2014, όπως ισχύει, ορίστηκε ότι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ), Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕΣΕ) και Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΑΣΟ), οι οποίες έχουν ήδη μετατραπεί σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ), μπορούν να διενεργήσουν εκ νέου οποιαδήποτε πράξη είτε παρέλειψαν να διενεργήσουν είτε διενήργησαν πλημμελώς, η οποία αφορά στη διαδικασία συγχώνευσης ή και μετατροπής τους. Οι πράξεις αυτές θα πρέπει να εγκριθούν από τη γενική συνέλευση του νέου αγροτικού συνεταιρισμού, ο οποίος προήλθε από τη συγχώνευση ή και μετατροπή. Η διάταξη αφορά και όλες τις υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των Δικαστηρίων και αφορούν στους λόγους αυτούς.

Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, τα νέα Διοικητικά Συμβούλια των νέων αγροτικών συνεταιρισμών, που έχουν προέλθει από την συγχώνευση/μετατροπή μιας ΕΑΣ, ΚΕΣΕ, ΚΑΣΟ, οφείλουν να διορθώσουν σφάλματα ή πλημμέλειες, που έγιναν κατά τη διαδικασία της για πρώτη φορά ισχύσασας στο δίκαιο των συνεταιρισμών συγχώνευσης/μετατροπής ανομοιοβάθμων νομικών προσώπων, όπως για παράδειγμα παραλείψεις που αφορούν στη σύνταξη των σχεδίων μετατροπής ή των εκτιμητικών εκθέσεων ή των δημοσιεύσεων ή των καταστατικών, αρκεί οι πράξεις αυτές να εγκριθούν από τη γενική συνέλευση του νέου συνεταιρισμού. Ο νομοθέτης, με τη διάταξη αυτή, αναγνωρίζοντας τη δυσκολία στην εφαρμογή των νέων αυτών διατάξεων αλλά και των ασαφειών στις διατάξεις αυτές, δεν επιθυμεί όπως είναι αυτονόητο την ανατροπή της ήδη συν τελεσθείσας μετατροπής των συνεταιρισμών, οι οποίοι είναι επιχειρήσεις με συνεχείς συναλλαγές, αλλά δέχεται τη συνέχιση της λειτουργία τους ως νόμιμης και παρέχει τη δυνατότητα διόρθωσης τυχόν σφαλμάτων από τον νέο Συνεταιρισμό.

Άλλωστε στις περιπτώσεις της μετατροπής των ΚΕΣΕ και ΚΑΣΟ επέρχονται μεταβολές που δεν μπορούν να οδηγήσουν τα πράγματα σε πρότερη κατάσταση. Για παράδειγμα, σε περίπτωση μίας ΚΕΣΕ με μέλη δύο ΕΑΣ, μπορεί η μία ΕΑΣ να μετατράπηκε σε ΑΣ και η άλλη να τέθηκε σε εκκαθάριση, οπότε το νομικό πρόσωπο της ΚΕΣΕ να μην υφίσταται. Ο νομοθέτης μάλιστα έχει προβλέψει τέτοιες μεταβολές στα υφιστάμενα νομικά πρόσωπα των δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων ΕΑΣ, ΚΕΣΕ, ΚΑΣΟ και ΣΕ, μέχρι 31.12.2014, ορίζοντας ότι αν δεν έχουν αλλάξει νομική μορφή εντός της εν λόγω προθεσμίας, καταργείται το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας

τους, δηλαδή τα άρθρα 26 (πλην της παρ. 6), 27, 28, 29, 30, 31 και 32 του ν. 2810/2000 (άρθρο δέκατο ένατο του ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 214)).

γ) Οι ΚΕΣΕ και ΚΑΣΟ, οι οποίες έχουν μέλη ΕΑΣ, σύμφωνα με τον νόμο μετατρέπονται είτε σε κλαδικούς αγροτικούς συνεταιρισμούς, είτε σε αγροτικές εταιρικές συμπράξεις. Η μετατροπή αυτή παρουσιάζει ιδιομορφία, γι' αυτό και ο νομοθέτης δεν αναφέρει αυτό το οποίο αναφέρει στην περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4015/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 61 παρ.9 του ν. 4277/2014. Δηλαδή δεν αναφέρει ότι η μετατροπή μιας ΚΕΣΕ ή ΚΑΣΟ συντελείται δια της συγχωνεύσεως των μελών μιας ΚΕΣΕ ή ΚΑΣΟ, δεδομένου ότι συγχώνευση σημαίνει διάλυση χωρίς εκκαθάριση.

Παράδειγμα: Αν μια ΚΕΣΕ ή ΚΑΣΟ έχει συσταθεί από τρεις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών οι δυνατότητες είναι δύο, σύμφωνα πάντοτε με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 19 παρ. 8 του ν. 4015/2011, όπως ισχύει.

1^{ον}: Μετατροπή δια συγχωνεύσεως - «Μη γνήσια Μετατροπή»: Κάθε ΕΑΣ να μετατραπεί σε αγροτικό συνεταιρισμό δια της συγχωνεύσεως των μελών της, οπότε θα προκύψουν τρεις αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι θα συγχωνευθούν μεταξύ τους, για να δημιουργήσουν τον κλαδικό συνεταιρισμό με μέλη φυσικά πρόσωπα. Η περίπτωση αυτή απαντά ξεκάθαρα και στα ερωτήματα που έχουν τεθεί για την αυτοδίκαιη μεταφορά των μελών. Στο νέο αγροτικό συνεταιρισμό, που θα προκύψει από τη συγχώνευση, μέλη του είναι αυτοδίκαια όλα τα μέλη των συγχωνευμένων πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών, τα οποία όμως ασχολούνται με το προϊόν του νέου κλαδικού συνεταιρισμού. Όσα μέλη δεν συμφωνούν στη συγχώνευση αποχωρούν, αφού λάβουν την αξία της μερίδας τους κατά τους όρους του καταστατικού τους.

Βεβαίως, στην πράξη είναι πολύ πιθανό να μην αξιοποιηθεί η εν λόγω δυνατότητα, καθώς στην περίπτωση αυτή η ΕΑΣ που μετατρέπεται σε Αγροτικό Συνεταιρισμό θα έπρεπε να συγχωνευθεί εκ νέου και να χάσει την αυτονομία της, εκτός αν ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με ένα προϊόν και ήθελε να δημιουργήσει ένα πολύ μεγάλο κλαδικό αγροτικό συνεταιρισμό.

2^{ον}: «Ιδιότυπη» Μετατροπή: Είναι η μετατροπή στην οποία αναφέρεται ο ν. 4015/2011, τόσο στην αρχική του διατύπωση, αλλά και σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που ακολούθησαν, οι οποίες ενισχύουν τη θέση αυτή:

Ειδικότερα με την παρ. 8 του άρθρου 19 του ν. 4015/2011, όπως ίσχυσε πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 61 παρ. 9 του ν. 4277/2014, ορίστηκε ότι: «Οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο) και οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.) οι οποίες έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 30 και 29 αντιστοίχως του ν. 2810/2000 μετατρέπονται σε κλαδικούς ΑΣ του παρόντος νόμου. Αλλιώς δεν αναγνωρίζονται και δεν καταχωρίζονται στο μητρώο. Οι κλαδικοί ΑΣ που θα προκύψουν από Κ.Α.Σ.Ο. και ΚΕ.Σ.Ε. μπορούν να λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο και μόνον ένας κλαδικός ΑΣ για τους παραγωγούς του αντίστοιχου ομοειδούς προϊόντος. Επίσης, Κ.Α.Σ.Ο. και ΚΕ.Σ.Ε. μπορούν με αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων τους να μετατραπούν σε ΑΕΣ του νόμου αυτού».

Με την παρ. 8 του άρθρου 19 του ν. 4015/2011, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 61 του ν.4277/2014, ορίστηκε ότι οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.) και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.), των άρθρων 29 και 30 του ν. 2810/2000 μετατρέπονται σε ΑΕΣ ή ΑΣ. Οι οργανώσεις της διάταξης αυτής θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία συγχώνευσης μετατροπής τους, μέχρι 30.9.2014 (η εν λόγω προθεσμία παρατάθηκε μέχρι 31.12.2014, σύμφωνα με το άρθρο δέκατο ένατο του ν. 4296/2014) η δε θητεία των οργάνων διοικήσεώς τους λήγει την ημερομηνία αυτή».

Με το άρθρο 32 του ν. 4282/2014 (ΦΕΚ Α' 182) ορίστηκε ότι: «Μέλη των κλαδικών αγροτικών συνεταιρισμών που προέκυψαν από μετατροπές ΚΕΣΕ και ΚΑΣΟ είναι

μόνο όσοι απασχολούνται με το αντικείμενο δραστηριότητας του κλαδικού αυτού ΑΣ και καταβάλλουν τη συνεταιριστική τους μερίδα που όρισε η απόφαση μετατροπής».

Η μετατροπή μιας ΚΕΣΕ ή μιας ΚΑΣΟ σε κλαδικό αγροτικό συνεταιρισμό γίνεται με τη δημιουργία ενός αγροτικού συνεταιρισμού, ο οποίος ως κλαδικός ασχολείται με ένα προϊόν ή με μια ομάδα ομοειδών προϊόντων. Μέλη του νέου αυτού αγροτικού συνεταιρισμού γίνονται αυτοδίκαια όλα τα μέλη, τα οποία είναι μέλη των πρωτοβαθμίων αγροτικών συνεταιρισμών μελών των τριών ΕΑΣ που είχαν συστήσει μια ΚΕΣΕ ή ΚΑΣΟ, σύμφωνα με το προαναφερόμενο παράδειγμά μας, και όχι τρίτα πρόσωπα, ακόμη και παραγωγοί του προϊόντος του κλαδικού συνεταιρισμού, οι οποίοι δεν ήταν μέλη των προαναφερόμενων πρωτοβαθμίων αγροτικών συνεταιρισμών. Τρίτοι είναι τα μη μέλη και αυτό είναι αυτονόητο. Επειδή όμως στον συνεταιρισμό ισχύει αφενός η αρχή της εθελοντικής συμμετοχής και δεύτερον η αρχή της «ανοικτής θύρας», για το λόγο αυτό όποιο μέλος δεν επιθυμούσε την συμμετοχή του στον νέο κλαδικό συνεταιρισμό, δήλωνε την αποχώρησή του, είτε ρητά είτε σιωπηρά, δια της μη συμμετοχής του στις διαδικασίες μετατροπής. Σχετικά με το θέμα της μερίδας, ισχύει και εδώ ό,τι ισχύει σε κάθε συγχώνευση, σε κάθε συγχώνευση - μετατροπή και σε κάθε μετατροπή, όπως προαναφέρθηκε. Το σχέδιο σύμβασης και μετατροπής περιλαμβάνει και τους όρους της. Έτσι, η γενική συνέλευση που εγκρίνει την μετατροπή εγκρίνει και το ύψος της μερίδας, το οποίο εγκρίνει και η κοινή γενική συνέλευση των μελών, που εγκρίνει το σύνολο του καταστατικού του νέου συνεταιρισμού, ο οποίος θα αποκτήσει νομική προσωπικότητα με την έγκριση του καταστατικού του από το Ειρηνοδικείο της έδρας του. Δηλαδή, στην τελευταία αυτή περίπτωση της μετατροπής δημιουργείται μεν ένα νέο νομικό πρόσωπο, χωρίς όμως συγχώνευση, συνεπώς διάλυση, χωρίς εκκαθάριση, των προϋφισταμένων. Το νέο αυτό νομικό πρόσωπο γίνεται καθολικός διάδοχος της προϋφιστάμενης ΚΕΣΕ ή ΚΑΣΟ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του ν. 4015/2011.

3^{ον}: Γνήσια Μετατροπή: Είναι η μετατροπή μιας ΕΑΣ με μέλη αγροτικούς Συνεταιρισμούς σε Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη (ΑΕΣ), όπου δημιουργείται μια ΑΕ με μετόχους τους υφιστάμενους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Είναι δηλαδή η κλασσική περίπτωση αλλαγής και μόνον νομικού μανδύα, χωρίς άλλη μεταβολή.

Ο Γενικός Γραμματέας

Μόσχος Κορασίδης